

[Sigsgaard.]

udbytte, for det er skattepligtigt. Ja men det har skattemyndighederne meget svært ved at kontrollere. For lønningernes vedkommende tilgår der jo skattevæsenet lønsedler. Det gør der ikke for obligationernes vedkommende. Dér kommer der ikke små sedler til skattevæsenet om, at Sørensen eller Jensen har fået så og så stort et obligationsudbytte, og det er alene finansministerens og i øvrigt også tidligere finansministres skyld, at der ikke gør det, for i kontrolloven er der en ganske klar bestemmelse, der siger, at finansministeren kan pålægge f. eks. bankerne at give skattemyndighederne besked om, hvad der udbetales i udbytter. Så enkelt er det at klare den sag. Men det vil finansministeren ikke, og det ville de tidligere altså heller ikke, og det var det, spørgsmålet drejede sig om sidste år.

Så siger finansministeren nu noget meget interessant, nemlig at vi skal passe på ikke at påvirke obligationsmarkedet, for hvis obligationerne bliver dårligere papirer, så daler kurserne jo, og så bliver f. eks. byggeriet dyrere. Det vil altså sige, at finansministeren hermed, så vidt jeg forstår ham, erkender, at der unddrages store eller i hvert fald væsentlige beløb på dette område fra beskatning, for hvis obligationerne skulle blive dårligere papirer, fordi bankerne giver besked til skattevæsenet om, hvad der udbetales af udbytter, så kan det kun være, fordi obligationerne dermed skulle give deres ejere mindre indkomst, fordi de bliver tvunget til at opgive udbytterne til skattevæsenet og betale skat af dem, og det synes jeg egentlig er en skidt argumentation. Hvis vi skal gøre obligationerne til gode papirer ved ligesom underhånden at se gennem fingre med, at der snydes med indkomsterne af obligationer, så er der noget helt galt, synes jeg.

Så lige det sidste argument, og det var det samme, finansministeren brugte i sit første indlæg: hvis vi griber ind her, kræver det en stor administration. Her vil jeg bare lige pege på det bemærkelsesværdige i, at man aldrig nogen sinde har sagt: næste år kan vi desværre ikke tage os på at kigge på lønmodtagernes selvangivelser, for det kræver så stor en administration, det kræver så megen arbejdskraft. Det er kun et argument, man bruger over for arbejdsfri ind-

komster. Arbejdsfri indkomster, det er noget, der kontrolleres, hvis man tilfældigvis har tid og mandskab til det. Det burde være omvendt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Førmanden: Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udvalget angående forslag til lov om ændring af ligningsloven m. fl. skatteforslag. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder [af Lysholt Hansen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 111) findes i tillæg A. sp. 2289, fremsættelsen i tidenden sp. 2367).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Poul Møller): Må jeg først sige, at den lov, som jeg fremsatte forslag om i efteråret 1968, og som blev vedtaget i folketingssamlingen 1968-69, vedrørte skatteårene 1969 og 1970, og det vil sige, at de investeringer, der finder sted efter 31. december 1970, ikke falder ind under den pågældende lov.

Nu forstår jeg på forslagsstillerne, at man vil foreslå en forlængelse af loven, som altså for så vidt er bortfaldet for den dels vedkommende, der vedrører selve byggeriet eller investeringen. Og spørgsmålet er, dels om man tidsmæssigt skal forlænge lovgivningen, dels om man med hensyn til det geografiske område skal udvide den til også at omfatte Maribo amt, hvad forslagsstillerne så mener hermed; jeg går ud fra, at de mener det gamle Maribo amt, den del af Storstrøms amt, som i sin tid var Maribo amt.

Jeg vil gerne sige med hensyn til en tidsmæssig forlængelse, at det, der var meningen med disse investeringsfradrag, de eks-

[Finansministeren.]

ordinære afskrivninger i egnsudviklingsområderne, der blev foreslået i 1968, var at få sat noget hurtigt i gang i egnsudviklingsområderne. Handelsministeren fremsatte samtidig lovforslag om investeringstilskud til særlige projekter efter ansøgning og efter behandling hos egnsudviklingsmyndighederne, det vil altså sige en administrativ bevilgningssag. For at vi ikke skulle vente på det, men for at vi hurtigt skulle få beskæftigelsen rettet op i egnsudviklingsområderne, blev handelsministerens lovgivning suppleret med denne skatteregel om, at hvad der investeredes i 1969 og 1970, kunne man få en ekstraordinær afskrivning på, nemlig i alt 20 pct. af den afskrivningsberettigede anskaffelsessum for bygningen. Det vil sige, at den omfattede alle ting, også ting, om hvilke man må sige, at det var tvivlsomt, om de havde noget egnsudviklingsmæssigt formål. F. eks. faldt opførelse af et skur eller et hønsehus i forbindelse med bestående bygninger også ind under denne ekstraordinære afskrivningsret. Der krævedes ikke nogen kontrol af selve investeringens art, og vi ved heller ikke, om ikke meget alligevel var blevet igangsat i de pågældende områder, selv om man ikke havde haft denne ekstraordinære afskrivningsregel. Jeg er selv tilbøjelig til at tro, at det meste var sket alligevel. Men vi mente, at der skulle gøres noget hurtigt. Vi havde et egnsudviklingsproblem i sommeren og eftersommeren 1968, men sådan ligger det ikke i dag. I dag har vi et fuld-beskæftigelsesproblem og ikke et arbejdsløshedspøblem, og derfor ville det efter min mening være forkert ud fra et beskæftigelsesmæssigt synspunkt at forlænge den lov, der er udløbet i henhold til sit eget indhold.

Det næste, man så kan se på, er det geografiske problem, om der er rimelighed i, at vi på en eller anden måde forsøger at få den del af Storstrømsamtet, der i gamle dage hed Maribo amt, med ind i egnsudviklingsområderne, således at det kan få støtte herfter. Her kan jeg oplyse over for forslags-

stillerne, at handelsministeren den 3. april 1970 har fastsat, at Maribo amt skal inddrages under de områder, hvor samtlige bistandsformer kan finde anvendelse, og egnsudviklingsrådet har siden da imødekommet en række andragender om investeringstilskud. Det vil sige, at for så vidt angår den lovgivning, der har virkning i dag, er Maribo amt sidestillet med alle andre egnsudviklingsområder. For så vidt angår den lovgivning, der er udløbet, er der vel ingen grund til, hvis man ikke vil forlænge den, at inddrage Maribo amt.

Poul Schlüter: Da loven om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder blev vedtaget, var det en ganske klar forudsætning, at denne lovs virketid skulle være begrænset, den skulle have virkninger over kun godt 2 år. Loven var tænkt som og har virket som en ganske ekstraordinær tilskyndelse til et hurtigere tempo i påtænkte investeringer i udviklingsområderne, nok ikke så meget for at trække fremmed industri til som for at få områdernes egne virksomheder motiveret for en yderligere investering inden for denne korte virketid, de godt 2 år. Der er ingen tvivl om, at loven har haft nogen betydning, men jeg tror på den anden side, man skal fremhæve, at den langtfra har været det væsentligste element i egnsudviklingsbestrebelseerne i disse år.

Det er vor opfattelse, at loven bør løbe ud nu efter sit indhold, og det vil altså sige, at den får virkning for byggeri af erhvervs-mæssig karakter, som er fuldført også i året 1970, men ikke senere. Vi kan ikke støtte det socialdemokratiske forslag om at gøre denne særlige lov halvpermanent ved en forlængelse i 3 år, endda med en udvidelse af det geografiske område, den omfatter. Ganske særlig vil jeg sige til hr. Lysholt Hansen, at det kan da slet ikke være rimeligt, at loven i forhold til det udvidede geografiske område skulle have tilbagevirkende kraft for året 1970. Forudsætningen for at få den særlige 5 pct. afskrivning er jo, at det pågældende byggeri er fuldført i 1970, og det

[Paul Schlüter.]

ville ikke, synes jeg, være rimeligt at give en skattemæssig fordel nu, som man slet ikke har kalkuleret med, da man planlagde og gennemførte sit byggeri. I alt fald for så vidt der er tale om private bygherrer, har disse nu afleveret eller er i hvert fald ved, hvis de har fået udsættelse, at aflevere deres selvangivelser. Der ville ikke komme noget som helst nyt byggeri i gang ved at give loven tilbagevirkende kraft. Derfor tror jeg nok, at dette led i lovforslaget ikke er så gennemtænkt, som man kunne have ventet af hr. Lysholt Hansen. Det siger jeg naturligvis nærmest som en kompliment.

Det er let at forstå, at ordføreren for forslagsstillerne omfatter det gamle Maribo amt og dets udviklingsproblemer med en særlig interesse, det er ligefrem hans pligt. Men derfor skal man ikke forregne billedet af de faktiske forhold, og derfor synes jeg, at det i dag skal fremhæves, at Maribo amt simpelt hen har maksimal adgang til at få egnsudviklingsstøtte i modsætning til så mange andre amter. Hvad betyder nu det? Ja, det betyder for det første, at projekter inden for Maribo amt kan opnå statsgaranti efter egnsudviklingsloven, her er ingen geografisk begrænsning. Det betyder for det andet, at Maribo amt, når talen er om industrihuse, også kan komme med og er kommet med. Der er i finansåret 1969-70 givet tilsagn om støtte til udvidelse af 3 industrihuse i Maribo amt. For det tredje er Maribo amt også nu med, når det drejer sig om at få direkte investeringstilskud til projekter. Som finansministeren nævnte, har handelsministeren i april 1970 efter indstilling af egnsudviklingsrådet fastsat, at Maribo amt inddrages under de områder, hvor simpelt hen samtlige bistanndsformer kan finde anvendelse, og der er siden inødekommet en del andragender om investeringstilskud til virksomheder inden for Maribo amt. Og så endelig for det fjerde: den særstilling i form af et investeringsfradrag på 5 pct., som Tønder og Bornholms amt samt Nordjylland og Lemvig handelsdistrikt, for at tage det hele med, har haft, er jo bortfaldet med udgangen af året 1970. Det vil sige, at nu er der i alt fald aldeles fuld ligestilling.

Det er det formelle, men hvis vi så ser på det reelle, så synes jeg også, man har lov at

fremhæve i dag, at der har været år, hvor man i administrationen af egnsudviklingsbistanden har taget et ganske særligt hensyn netop til Maribo amt inden for de budgetrammer, som var til rådighed. I et enkelt år, hvor der i alt er givet garantier for 284 mill. kr., er 48 mill. kr. af dette beløb gået til Maribo amt, altså en sjettedel. Og for det samme år er der for industrihusenes vedkommende i alt ydet tilsagn om 46 mill. kr., hvoraf de 15,6 mill. kr. er givet til Maribo amt, det er en tredjedel, altså langt, langt større brøker, end man kunne forvente efter områdets geografiske og befolkningsmæssige omfang.

Så må det erkendes, at i de sidste par år har der været forholdsvist få garantitilsagn til Maribo amt. Det er ikke, fordi bevillingerne har været for små, men det er desværre, fordi der er fremkommet forholdsvist færre andragender fra Maribo amt end tidligere, og fordi egnsudviklingsrådet har måttet konstatere, at mange af disse projekter og ansøgninger ikke var kvalificerede efter de regler, rådet nødvendigvis må have. Jeg vil da gerne til sidst sige, at vi må håbe, at dette billede ændrer sig, således at Maribo amt også i fremtiden kan drage nytte og få udbytte af den bistand, der tilbydes gennem egnsudviklingslovene, og som ikke mindst tager sigte på et område som Maribo amt med de problemer, vi ved der findes i denne del af landet.

Kristen Østergaard: Jeg har også en klar erindring om, at da loven om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder blev vedtaget i 1969, blev det klart understreget, at det var en ekstraordinær foranstaltning i en ekstraordinær situation med en betydelig ledighed i særlige egne af landet. Det var altså en engangsforanstaltning. Allerede ved lovens vedtagelse udtrykte jeg en del ubehag ved den ekstra forskelsbehandling rent egnsvis, der lå i den pågældende lovgivning med den ekstraordinære afskrivning, og dermed er det også sagt, at det er en lovgivning, der ikke bør have hverken hel eller delvis permanent karakter.

Hovedpunktet i det socialdemokratiske lovforslag, som vi her behandler, går jo ud på, at denne lov forlænges i 3 år. Lovforslaget bør derfor efter venstres mening afvises,

[Kristen Østergaard.]

netop fordi loven ellers ændres fra at være midlertidig til at få en mere permanent karakter.

I øvrigt skal jeg for ikke at forlænge debatten helt henholde mig til den argumentation, som finansministeren har brugt for afvisningen af lovforslaget.

Forslaget om at inddrage Maribo amt under lovens gyldighedsområde finder jeg egentlig ikke anledning til at kommentere, idet det ikke får nogen praktisk betydning, når selve forslaget om forlængelsen afvises. Jeg har naturligvis også noteret mig, at med hensyn til den egentlige egnsudviklingslov er Maribo amt blevet fuldt ligestillet med de andre egnsudviklingsområder, og jeg skal derfor ikke kommentere den egentlige egnsudviklingslov mere.

Men jeg kunne godt, da jeg forudser, at der bliver udvalgsbehandling om lovforslaget, tænke mig, at man under denne udvalgsbehandling kunne få — jeg ved ikke, om det er muligt allerede på nuværende tidspunkt — en vis belysning af, hvilken virkning denne lovgivning om investeringsfradraget i det hele taget har haft rent praktisk i de pågældende områder. Jeg er nok klar over, at det på grund af forholdene måske er for tidligt at foretage en sådan analyse, men hvis det var muligt, er det i hvert fald en af de ting, som jeg vil efterlyse under den kommende udvalgsbehandling.

Erik Hansen (Ålborg amt): Forslagsstillerne nævner i den skriftlige fremsættelse, at der er behov for, at man en gang imellem her i tinget tager problemerne op og drøfter dem, og nævner her, at man for så vidt trænger til en debat om egnsudviklingsproblemerne. Jeg skal ikke kunne sige, om tiden er inde til det nu, men jeg vil da gerne sige, at siden vi i 1957 fik den første lov om egnsudvikling, fornyet i 1962, forbedret betydeligt i 1967 og endelig, om jeg så må sige, fik toppen på kranssekagen i 1969, har vi drøftet denne lovgivning, og få lovforslag og love har vel været drøftet mere intenst end netop disse.

Nu står vi i den situation, at for så vidt er en del af de anker, som man havde, da vi vedtog loven i 1969, imødekommet; Maribo amt, som i øvrigt ikke eksisterer mere andet end i egnsudviklingsmæssig henseende, er i

dag i fuldt omfang inde under egnsudviklingsloven.

Det er givet, at man kan drøfte, hvorvidt en foranstaltning som investeringsfradragene, som var en nydannelse i 1969, skal fortsætte eller ophæves. Jeg tror nok, jeg må sige, at det lå helt klart for alle, da vi gennemførte denne nydannelse, at det var noget, som skulle have en kortsigtet virkning for ligesom at få sat lidt mere gang i en udvikling, som gik for langsomt. Jeg tror også, at de resultater, vi har opnået, i et vist omfang skyldes det investeringsfradrag, som har været gældende i denne 2 års periode. Men det er vel også et spørgsmål, om det ikke netop, når man skal have en virkning af disse ting, skal være begrænset til en kort periode og ikke være permanent.

Når problemerne for så vidt er løst og tiden i et vist omfang næsten er løbet fra loven, er det et spørgsmål, om vi ikke under det udvalgsarbejde, som jeg forstår kommer, ligesom skal gøre resultaterne lidt op. Når man ser på beskæftigelsen blandt de arbejdsløshedsforsikrede i 1970, kan man konstatere, at der er 788.000 i arbejde. I 1969 var tallet 769.000, i 1968 735.000, i 1967 var tallet også 735.000, og det var mindre i 1966. Jeg tror, at vi kan se af disse gode beskæftigelsestal, at vi har fået en lang række arbejdspladser, og det har naturligvis sammenhæng med, at vi har haft nogle ekspanderende egnsudviklingslove, som har haft en betydelig virkning. Ved siden af dem har vi også på et andet område haft en lovgivning, som har haft stor betydning ikke alene egnsudviklingsmæssigt, men som har været medvirkende til at skaffe arbejdspladser rundt om i landet. Jeg vil i den forbindelse nævne, at når man taler om beskæftigelsesfremmende foranstaltninger rundt omkring i landet, må man ikke glemme lovgivningen om håndværkerlån, som i sin tid udgjorde 10 mill. kr. på årsbasis, som nu er steget til 15 mill. kr. og i det kommende år kommer op på 20 mill. kr.

Jeg synes, at den lovgivning, vi har, og som fortsætter, har været en udmærket lovgivning, og jeg tror ikke, at vi på nuværende tidspunkt skal vedtage en fortsættelse af den kortsigtede lovgivning. Jeg tror, at den hørte hjemme på et tidspunkt, da noget ekstraordinært, noget hurtigt virkende, skulle sættes i gang. Den har haft sin virk-

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

ning, og jeg tror, at man skal regne med, at udviklingen fortsat går den rigtige vej med den lovgivning, som stadig er i kraft.

Arne Larsen: Det af socialdemokratiet ved hr. Lysholt Hansen m. fl. fremsatte forslag til lov om ændring af lov om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder, som jo altså for øvrigt er udløbet, kender jeg igen fra sidste gang vi behandlede denne lov for ca. 2 år siden. Dengang stillede socialdemokratiet og socialistisk folkeparti netop et ændringsforslag til lovforslaget om, at Maribo amt kom til at henhøre under de områder, hvor man ud fra egnsudviklingssynspunkter kunne foretage investeringsfradrag i anledning af opførelse, ombygning eller forbedring af erhvervsbygninger. Det var jo dengang tænkt som et ansporende middel for erhvervsdrivende til i egnsudviklingsområder gennem en vis begunstigelse med investeringsfradrag at få fremmet investeringer netop i sådanne områder.

Nu er det jo ikke nemt at gøre op, hvor meget denne lov egentlig har betydet, om den altså har nået sit tilsigtede mål, og jeg vil gerne spørge finansministeren, om han i dag eller måske senere kan oplyse, i hvor stor en udstrækning denne lov overhovedet er blevet benyttet, hvilken betydning den eventuelt måtte have haft for erhvervsudviklingen i de særlige egnsudviklingsområder, om man altså har udnyttet denne lovgivning, eller om loven er blevet upåagtet, eller om det kan tænkes, at den virkelig har været en medvirkende årsag til gennemførelse af et større antal nye virksomheder i egnsudviklingsområderne. Det ville være interessant, om man kunne få belyst dette problem.

Jeg erindrer også, at vi dengang også behandlede lov om egnsudvikling, og at de samme to partier, nemlig socialdemokratiet og socialistisk folkeparti, jo da kæmpede en hård kamp for, at Maribo amt skulle ind under egnsudviklingsområderne. Nu erfarer man altså, at egnsudviklingsrådet kort tid efter indstillede til ministeren at optage Maribo amt som et egnsudviklingsområde, og at det altså også har fået støtte i henhold til denne lovgivning. Det er jo glædeligt at se, at oppositionspartierne altså så rigtigt dengang, at det virkelig var nødvendigt at få Maribo

amt med under egnsudviklingsstøtten, og at det altså heldigvis også har fået gavn af denne lovgivning.

Nu har både finansministeren og andre ordførere været inde på spørgsmålet om beskæftigelsen, og efter finansministerens oplysning er der jo altså fuld beskæftigelse i dag. Det vil jeg dog sætte et meget stort spørgsmåletegn ved. Jeg tror nemlig ikke, at der er fuld beskæftigelse. Det siger jo også tallene fra arbejdsløshedskasserne, at det er der ikke. Man kan selvfølgelig diskutere, om 4-5-6-pct. er arbejdsløshed af nævneværdig betydning, men det finder jeg i høj grad det er.

Hr. Erik Hansen (Ålborg amt) var inde på og gav nogle interessante oplysninger om beskæftigelsen i 1967, 1968, 1969 og 1970, hvor man kunne se en stigende tendens i antallet af beskæftigede. Ja men det siger jo ikke noget om, at vi har arbejdsløshed, for vi har da også en befolkningstilvækst at tage hensyn til. Der melder sig altså flere mennesker pr. årgang på arbejdsmarkedet. Vi har stadig væk den store vandring fra land til by, som også skal opsuges ved hjælp af nye arbejdspladser. Så det, at der har været en stigende beskæftigelse, er altså ikke ensbetydende med, at vi har fuld beskæftigelse. Derfor tror jeg stadig væk, at egnsudviklingsloven og måske også det lovforslag, som vi her behandler, fortsat vil have den allerstørste betydning.

Så vil jeg takke initiativtagerne til lovforslaget og sige, at rent umiddelbart mener vi fra socialistisk folkepartis side, at der sikkert er en del, der taler for, at vi fortsætter denne lovgivning, at den også udvides til Maribo amt, men at vi selvfølgelig må have problemet nærmere belyst under udvalgsarbejdet.

Sigsgaard: Hvis vi skal have investeringsfradrag, så bør det jo nok også gælde for Lolland-Falster. Men jeg tror, at man lige skal være opmærksom på, at her gælder det som på så mange andre områder, at man giver nogle tilskud til dem, der ejer virksomhederne, uden egentlig at forlange nogen modydelse eller sætte en kontrol ind til gengæld.

Derudover skal lovforslaget jo ses i sammenhæng med hele egnsudviklingen, synes jeg. Underudviklingen af visse landsdele

[Sigsgaard.]

hænger jo sammen med hele vores økonomiske system, industrien søger derhen, hvor der er megen industri og mange mennesker i forvejen, fordi der er billigere leverancer, lavere transportomkostninger og større og mere varieret udbud af arbejdskraft til rådighed. De regioner bliver så rigere og rigere, og derfor kan de byde på lave skatteprocenter og god service. Affolkningsegnene derimod må opkræve høje skatter og kan alligevel kun klare en dårligere undervisnings-, sundheds-, kulturel og trafikal standard, og flere og flere flytter derfor fra dem og ind til industriområderne, og forskellen bliver på den måde endnu større. For at slå hovedet på sømmet så kommer staten så og nedlægger jernbaner, sådan som man har diskuteret det tidligere i dag. I deres desperation tilbyder de fattige kommuner så flotte gaver i form af billige eller gratis grunde til fabrikanter, der vil gå i gang. Selv om virksomheden f. eks. er slemt forurenende, tør kommunen ikke rigtig gøre noget ved det, for tænk, om den så flytter.

Hele denne skæve udvikling, og det er jo den, der danner baggrund for lovforslaget her, er jo ikke blevet standset af egnsudviklingslovene. De duer nemlig ikke rigtig. De forærer penge og fordele på må og få til næsten enhver, der gider investere. Og på den måde får vi klit-klattet en masse små svage virksomheder rundt i snart sagt hver lille landsby. Og mange af dem vælter omkuld ved det første vindpust, og den beskæftigelse, de giver, er yderst ensidig. Og arbejderne bliver i øvrigt helt afhængige af arbejdsgiveren, fordi der jo ikke rigtig er andre steder at gå hen, hvis man er utilfreds med arbejdsvilkårene.

Det, man skulle gøre, var selvfølgelig at lave en landsplan for Danmark og så hitte ud af, hvilke 10 overordnede centre der skal være i Danmark, og hvilke ca. 40 underordnede der kan blive tale om. Så skulle der udvikles dér og kun dér, og så skulle man vide, hvad man vil have. Hvert center skulle have en alsidig industri, så at et enkelt krak ikke kan skabe krise på egnen. Der skulle altså være kontrol med både de offentlige og erhvervsinvesteringerne.

Det kan være, der er plads til ét overcenter og 5-6 undercentre i Nordjylland og måske til et par undercentre på Lolland-

Falster, men så heller ikke mere. Så er det dem, der skal udvælges og udbygges, og det skal være alsidigt og grundigt, og så skal der ikke sprøjtes små skrantende virksomheder og kommunale industrihuse ud over landskabet.

Egnsudviklingen er i dag planløs og også talentløs, den koster en masse penge, de ryger for en stor del i aktionærernes lommer, skatteyderne betaler, men udvikling får de jo ikke rigtig for pengene.

Og alt imens de skiftende regeringer taler store ord om egnsudvikling, koncentrerer mere og mere om København, Århus og Odense, medens store dele af landet affolkes mere og mere og bliver fattigere og fattigere. VS ønsker, at alle dele af landet udvikles. Socialdemokratiets forslag er velment, men på grund af det, jeg her har sagt, vil det ikke komme til at virke noget særligt, desværre. Tilbagegangen på Lolland-Falster vil fortsætte, også selv om forslaget vedtages, og den vil fortsætte, indtil man sætter ind med en virkelig gennemtænkt egnsudvikling på basis af en landsplan og med kontrol med investeringerne, hvor og hvad og hvor meget. Men altså lovforslaget er, tror jeg, velment, men jeg tror altså desværre, at det på baggrund af hele den egnsudviklingspolitik, der føres, ikke vil have den virkning, som forslagsstillerne ønsker.

Ordføreren for forslagsstillerne (Lysholt Hansen): Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke i hvert fald hr. Arne Larsen; jeg blev ikke rigtig klar over, om jeg også skulle takke hr. Sigsgaard for tilslutning til lovforslaget. Men jeg blev da i hvert fald helt klar over, at jeg ikke skulle takke regeringspartierne for tilslutning, og det beklager jeg meget.

Det er rigtigt, som det blev nævnt, at det var regeringspartiernes forudsætning — det tror jeg var rigtigt — at lovens løbetid skulle være 2 år, men lad mig da gøre opmærksom på, at der jo går 1 år eller 1½, inden erhvervsvirksomhederne bliver opmærksom på en lov af denne karakter og går i gang med at bruge den. Derfor er vi af den opfattelse, at den faktisk med en 2 års løbetid har haft for kort en løbetid.

Jeg må erkende, at vi er kommet lidt sent på den med vort lovforslag ved at fremsætte det i december måned, den 14. december,

[Lysholt Hansen.]

men vi har afventet den beretning, der hvert år kommer fra egnsudviklingsrådet, og den fik vi først meget sent på året. Jeg troede, at vi deri kunne læse noget om, hvordan også loven om investeringsfradrag har virket, men der står i den seneste beretning fra egnsudviklingsrådet ikke ét eneste ord om den lovgivning, overhovedet ikke, den er ikke engang nævnt. Når en regering fremsætter og får gennemført et lovforslag her i tinget med et egnsudviklingsfremmende sigte, så var det vel naturligt, om vi i den årlige beretning kunne læse noget om, hvordan loven havde virket eller ikke havde virket. Vi har faktisk ikke fået den mulighed, som jeg anser for nødvendig for at bedømme, om det initiativ, regeringen her tog, og som jeg anså for et godt initiativ, virkelig har været et godt initiativ, om det er blevet modtaget i erhvervslivet i den ånd, hvori jeg tror det er givet. Det er altså for mig det afgørende at få et billede af det.

Vi kan i beretningen fra egnsudviklingsrådet se, at de øvrige former for støtte ikke er blevet fuldt udnyttet, og derfor har jeg i min fremsættelsestale også et par bemærkninger om, at der er én ordning, som tilsyneladende er særlig fremmede for egnsudviklingen, nemlig ordningen med lån til kommuner til delvis dækning af opbygning af industrihuse. Den ramme på 25 mill. kr., der er afsat på finansloven dertil, slår ikke til, og derfor har jeg forudskikket, at vi under behandlingen af finanslovsforslaget vil fremsætte et ændringsforslag om at få denne ramme udvidet. Det er ikke for at give staten en merudgift, det vil jeg gerne sige, og derfor har vi set på: hvad står der i denne beretning fra egnsudviklingsrådet om de afsatte midlers anvendelse? Det viser sig, at midlerne ikke er blevet anvendt. Af investeringstilskuddet mangler der 8 mill., som ikke er blevet anvendt. Lad os så diskutere i det udvalg, som jeg meget gerne ønsker nedsat, om de 8 mill. kr. ville kunne bruges, f. eks. overføres til den konto, der hedder lån til kommuner til industrihuse til salg eller udleje. Det samme gælder den garantikum, der er afsat på 100 mill. kr.; af den er der kun blevet brugt 66 mill. kr. Der er altså 34 mill. kr. til rest, og derfor mener jeg faktisk, at det er nødvendigt som foreslået af os, at vi får lejlighed til at drøfte hele problema-

tikken og specielt, om den lov, som udløb her ved årets udgang, har virket.

Ministeren siger nu, at loven er bortfaldet. Ja, vi havde vore overvejelser, og det kan være, at jeg har dømt forkert, men så vidt jeg kan se, er lovforslaget rigtigt udformet. Det er i hvert fald sket i fuld overensstemmelse med den sagkundskab, vi har her i folketinget, der siger, at det kan virke med den udformning, det har fået.

For os er det afgørende i virkeligheden, at vi nu får en ny 3 års periode, hvor loven kan virke, så vi får en længere periode, hvor erhvervslivet kan bruge lovens bestemmelser. Jeg vil nemlig gerne have lov at sige, at alt det her jo ikke — hverken som finansministeren eller hr. Erik Hansen (Ålborg amt) eller hr. Poul Schlüter eller hr. Kristen Østergaard siger — er et spørgsmål om beskæftigelse, det er et spørgsmål om egnsudvikling. Det er også et spørgsmål om beskæftigelse, men først og fremmest er det et spørgsmål om egnsudvikling, det vil sige for os i socialdemokratiet: hvordan skal det gå med en ø som Bornholm? Hvordan skal det gå med en ø som Langeland, med områder som Lolland-Falster, hvor vi ser, at befolkningstallet er dalende, hvor man økonomisk er svagt stillet, hvor befolkningen har lavere lønninger end i andre dele af landet, hvor skattegrundlaget er dårligt? Hvordan skal det gå med tilsvarende egne i Jylland?

Vi mener, at det er nødvendigt at få kulegravet disse problemer og måske også at få skabt andre kapitalordninger, hvor man kan bakke ømråder som Bornholm, som Lolland-Falster og måske andre områder i Jylland, der har haft de samme svagheder, op til en industriel udvikling. Vi synes, tiden er inde til, at vi nu prøver at få gennemgået de tal, som vi fik for 2 år siden om udviklingen i egnsudviklingsområderne, og få dem fulgt op, få urbaniseringsgraden fulgt op. Jeg kan sige, at i seneste kvartal faldt folketallet med ikke mindre end 725 indbyggere i det gamle Maribo amt, og det er da givet, at et så voldsomt fald i indbyggertallet kan ingen være tjent med, heller ikke det danske samfund. Jeg ved, at en tilsvarende udvikling foregår på Møn og på Langeland og, så vidt jeg ved, også på Bornholm.

Vi kan ikke være tjent med det, og det må være en samfundsopgave, fordi der også

[Lysholt Hansen.]

er penge at spare med hensyn til investeringer, hvis folk skal flytte til en anden landsdel og have deres arbejdsplads. Vi kan ikke være tjent med, at denne udvikling fortsætter. Derfor er forslaget fremsat som et virkeligt diskussionsemne.

Det kan være, at vi under forhandlingerne kan finde frem til andre former. Jeg skal da ikke nægte, at jeg har spekuleret på, om man kunne indføre et investeringsfradrag med en generel adgang for virksomheder i hele landet til skattefrit at hensætte penge på en særlig investeringskonto, således at disse penge skulle anvendes i egnsudviklingsområderne inden for en 3 års eller 5 års periode, og hvis de ikke blev anvendt netop i disse områder til investering, ja, så skulle de beskattes. Det er bare en af de udveje, som man kunne tænke sig, og som ville bevirke, at virkelig velegnede virksomheder, virksomheder med en fremtid i, placerede sig i disse områder. Det ville samfundet være tjent med.

Det kan godt være, at det ikke er en god udvej, jeg tør ikke sige det, men for os er det et spørgsmål om at holde egnsudviklingsdebatten i live og gøre klart, at det er et spørgsmål om menneskers tilværelse, ikke alene om deres arbejdsplads, men om deres tilværelse og om deres mulighed for at udfolde sig i den egn, hvor de helst vil være. Jeg glæder mig til, at vi kan få en forhåbentlig god og fornuftig forhandling af dette spørgsmål, og skulle der være nogle formelle fejl i forslaget, all right, så lad os dog tale om det.

Men allervigtigst for os er det at få klaret af: er loven lykkedes? Finansministerens intentioner, som fremgik af fremsættelsen i 1968, var klart, at den skulle give en indsprøjtning til en egn, og nu vil vi gerne se: er det lykkedes? Har tiden været lang nok, eller har den været for kort? I hvert fald kan jeg sige, at der er i Jylland, og der er i ømråderne en stor egnsudviklingsopgave endnu at tage fat på, og det føler alle disse mennesker. Jeg tror ikke, hvis jeg må sige det, at hr. Poul Schlüter ville have holdt den tale, som han holdt her, hvis han havde haft lejlighed til som vi andre at overvære et egnsudviklingsmøde i Maribo amt eller et tilsvarende møde på Bornholm, på Lange-land eller mange steder i Jylland, for det er

et spørgsmål for disse mennesker om at få lov at blive ved at bo i deres egn og have deres beskæftigelse dér; det kan de ikke alle, men vi må dog støtte en udvikling, som er fornuftig. Hvad skal de alle sammen til København og til Københavns omegn for? Der kommer til at stå ledige, og der står ledige boliger i disse områder, hvor der er en dygtig arbejdskraft, hvor virksomheder kan være tjent med at komme.

Jeg håber, at vi uanset den første omgangs afvisning kan få en fornuftig og saglig diskussion om disse ting i det udvalg, der skal nedsættes.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg skal ikke komme ind på en drøftelse af egnsudviklingen i almindelighed her i landet. Det er jo et meget stort problem, og det er vel først og fremmest handelsministeren, der er porteføljeminister for egnsudviklingen. Jeg har, om jeg så må sige, kun midlertidigt haft en lille flig af problemet med disse investeringsfonds. Men der blev spurgt, både af hr. Kristen Østergaard, hr. Arne Larsen og hr. Lysholt Hansen: hvordan har disse investeringsfradrag egentlig virket? Og hr. Lysholt Hansen ytrede nogen utilfredshed med, at det ikke var omtalt i beretningen.

Det er ikke så mærkeligt, at det ikke er omtalt i beretningen, for hvis man ser lovens § 1, stk. 2, vil man se, at den gælder det, der er fuldført i tiden 1. oktober 1968 til 31. december 1970. Læser man videre i § 2, fremgår det, at ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for hvert af indkomstårene 1970, 1971, 1972 og 1973 kan investeringsfradrag foretages med 5 pct. af anskaffelsessummen. Det vil altså sige, at efter lovens ordlyd kan vi først ved udgangen af indkomståret 1970 danne os et billede af, hvor mange virksomheder der har benyttet sig af investeringsfradraget, og udgangen af 1970 var endnu ikke kommet, da dette lovforslag blev fremsat. Det er ganske vist sket i mellemtiden, men selvangivelserne for de selvstændige erhvervsdrivende, som vel er dem, der særlig har udnyttet disse investeringsfradrag, er jo ikke kommet ind endnu, i hvert fald ikke kommet til skattedepartementets kundskab, og vi vil derfor ikke på nuværende tidspunkt kunne sige noget bestemt om, hvordan loven har virket. Det vil først fremgå af de selvangivelser, der kom-

[Finansministeren.]

mer ind i løbet af februar-marts måned, og som så skal behandles af kommunerne på Lolland-Falster.

Jeg tror, hr. Lysholt Hansen har ret i, at egnsudviklingsproblemet mere og mere bliver et øproblem herhjemme, de små og de mindre øers problem. Vi har måske håbet på, at Lolland-Falster ikke hørte til dem, men den nærhed, Lolland-Falster har til hovedstadsområdet, har sikkert betydet, at man har trukket arbejdskraft fra de to øer dernede, og — som vi også ser det med Langeland — det, at man får en fast forbindelse til et par øer, betyder ikke, at disse øers trivsel stiger, men måske tværtimod, at affolkningen forøges. Men det vil sige, at vi i og for sig skal se på egnsudviklingsproblemer ud fra en anden målestok, ikke som et spørgsmål om beskæftigelse, men som et spørgsmål om, hvorvidt folk kan få lov til at blive boende i deres miljø. Jeg erkender fuldt ud, at det også er et vigtigt problem, men jeg vil mene, at det først og fremmest må være handelsministeren, udvalget skal drøfte dette problem med, hvis der skal gøres noget på det område, og måske andre ministre, hvis det er miljøproblemer og lignende ting, man kommer ind på.

Til sidst skal jeg kun sige til hr. Arne Larsen, at der er naturligvis ikke fuld beskæftigelse ved indledningen af februar måned. Har jeg sagt det, så beklager jeg det, men jeg vil sige, at vi har i forhold til årstiden en høj beskæftigelse, og vi kan vel i og for sig være enige om og være glade for, at der ikke i dag er et beskæftigelsesproblem, som der var det, da denne lov oprindeligt blev vedtaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Lysholt Hansen): Jeg vil ganske kort takke finansministeren for de sidste bemærkninger, for jeg synes, der var en meget positiv indstilling og en meget positiv forståelse af hele egnsudviklingsproblematikken. Det er rigtigt, det må jeg da erkende, og det vidste vi allerede dengang, at vi kan først se, hvordan det har virket, når vi får selvangivelserne ind fra de erhvervsdrivende for 1970. Det er måske et af beviserne på, at det var klogt at forlænge loven en periode, for hvis det nu viser sig virkelig at have været en god lov,

så er det da synd at ødelægge en god lov eller at lade den løbe ud.

Jeg glæder mig til et fornuftigt arbejde om denne sag, og jeg vil gerne sige til ministeren, at jeg er enig i, at det i vid udstrækning må være handelsministeren. Sidste gang blev de to lovforslag fremsat samtidig, og alligevel fandt vi ud af det i udvalget. Det tror jeg også vi gør denne gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om udforskning og udnyttelse af sømaterialer inden for søterritoriet.

Valgt blev: *Henning Andersen, Fanger, Hans Kjær, Knud Østergaard, Henry Sørensen, Jens Foged, Holger Hansen, Amtoft, Martin Pedersen, Helge von Rosen, K. J. Mortensen, Poul Dalsager, Lis Groes, Horn, Bertel Pedersen, Buchart Petersen og Viviøke.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af dags dato meddeler landbrugsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om bekæmpelse af flyvehavre.

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse:

„Statsministeriet, den 2. februar 1971.

På statsministeriets derom nedlagte forestilling har Hans Majestæt Kongen den 29. januar 1971 bestemt, at hærens arkiv fra den 1. april 1971 at regne overføres fra forsvarsministeriet til ministeriet for kulturelle anliggender.

Jeg tillader mig at anmode hr. formanden om at ville underrette folketinget herom.

H. Baunsgaard.

/Ruth Christensen.

Til folketingets formand.“

[Formanden.]

Medlem af folketinget Jørgen Andersen har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren overveje at aflaste, eventuelt fritage politiet for belastning med rutinemæssig rapportskrivning i forbindelse med underholdsydelser, adoptioner, licensbøder m. v., som henhører under amtets regie, og i bekræftende fald, hvor tænker ministeren da disse funktioner henlagt?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Landbrugsministeren (Henry Christensen): Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om bekæmpelse af flyvehavre.*

Lovgivningens medvirken til bekæmpelsen af flyvehavren indledtes i 1956, og på grundlag af de derefter gennem årene indhøstede erfaringer er 1956-loven blevet revideret et par gange.

På baggrund af stigning i flyvehavrens udbredelse og de seneste års erfaringer med hensyn til flyvehavrelovens virkninger i praksis er der fra landbrugets side fremkommet forslag om forskellige ændringer i loven.

Der har derefter været ført forhandlinger med landbrugsorganisationerne og andre interesserede organisationer, og der er herunder opnået enighed om det hermed fremsatte forslag.

Under disse forhandlinger blev givet udtryk for, at den endelige målsætning er en total udryddelse af flyvehavren her i landet, og bl. a. af hensyn hertil er det foreslået, at loven optages til revision om nogle år.

Idet jeg i øvrigt kan henvise til bemærkningerne i lovforslaget, tillader jeg mig at anbefale forslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 4. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Åger) [af K. Axel Nielsen m. fl.].

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om aftaler og andre retshandeler på formuerettens område [af K. Axel Nielsen m. fl.]

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om adoption [af Lene Bro m. fl.]

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af færdselsloven og af lov om bestyrelsen af de offentlige veje. (Aldersgrænsen for kørsel med knallert, ansvarsforsikring, parkeringskorps, erstatning for uberettiget inddragelse af førerretten m. v.).

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m. v.

og

Forslag til lov om ændring af lov om vægtafgift af motorkøretøjer m. v.

6) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder [af Lysholt Hansen m. fl.].

Mødet hævet kl. 17.48.